

Nejvyšší správní soud

Moravské náměstí 6
657 40 Brno
datovou schránkou wwjaa4f

Navrhovatelé:

- 1. Jana Peterková, Praha 9**
- 2. Bedřich Anguš, Dětmorovice, okr. Karviná**
- 3. Květuše Jouklová, Štoky, okr. Havlíčkův Brod**
- 4. Egon Zaoral, Náchod**
- 5. Patrik Dohnal, Rožnov v/Radhoštem**
- 6. Iveta Kopecká, Damník, okr. Ústí nad Orlicí**
- 7. Dáša Gojdičová, Křepice , okr. Břeclav**
- 8. Mgr. Pernová Kateřina, MBA, Praha 4,**
- 9. Ing. Vajnerová Veronika, Teplice**
- 10. Andrea Tajflová, Ústí nad Labem**

další navrhovatelé si nepřáli být jmenováni

**všichni právně zast.: JUDr. Norbert Naxera, advokát,
se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, 115 03
plné moci v příloze**

Odpůrce : Vláda ČR, Nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha, 1118 01

**NÁVRH NA ZRUŠENÍ USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ZE DNE 26. 2. 2021 Č. 200,
O PŘIJETÍ KRIZOVÉHO OPATŘENÍ, ZVEŘEJNĚNÉHO VE SBÍRCE ZÁKONŮ POD Č.
100/2021 Sb., VE ZNĚNÍ USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ZE DNE 18. 3. 2021 č. 300,
ZVEŘEJNĚNÉHO POD Č. 135/2021 Sb., VE ZNĚNÍ USNESENÍ VLÁDY Č. 315 ZE DNE 26. 3.
2021, ZVEŘEJNĚNÉHO POD Č. 147/2021 Sb.**

I. napadené usnesení vlády ČR

Vláda České republiky vydala dne 26. února 2021 usnesení č. 200, vyhlášené pod č. 100/2021 Sb., s účinností ode dne 27. února 2021 od 00:00 hod. do dne 21. března 2021, jehož účinnost byla usnesením vlády ze dne 18. března 2021 č. 300, vyhlášeného pod č. 135/2021 Sb. prodloužena do dne 28. března 2021 do 23:59 hod, a usnesením vlády č. 315 ze dne 26. března 2021, vyhlášeným pod č. 147/2021 Sb. prodloužena zatím do 11. dubna 2021, při nezměněném obsahu. Tímto usnesením byl omezen až na některé v usnesení vyjmenované výjimky:

- provoz vysokých škol, a to tak, že zakazuje osobní přítomnost studentů na výuce a zkouškách a poskytování ubytování studentům vysokých škol, v ubytovacích zařízeních vysokých škol
- provoz středních a vyšších odborných škol a to tak, že zakazuje osobní přítomnost žáků a studentů na středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a vzdělávání v konzervatoři.
- provoz základních škol, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost žáků na základním vzdělávání v základní škole
- provoz mateřských škol, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost dětí na předškolním vzdělávání v mateřské škole
- provoz základních uměleckých škol, jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost žáků nebo účastníků na základním uměleckém vzdělávání v základní umělecké škole, na kurzech cizích jazyků s denní výukou ve vzdělávacích institucích a na jazykovém vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky
- provoz středisek volného času, a to tak, že zakazuje osobní přítomnost dětí, žáků a studentů a jiných účastníků na tomto zájmovém vzdělávání,
- provoz školních klubů a školních družin, a to tak, že zakazuje osobní přítomnost dětí, žáků a studentů a jiných účastníků na tomto zájmovém vzdělávání,
- provoz školských výchovných a ubytovacích zařízení, a to tak, že zakazuje poskytování ubytování žákům škol a studentům vyšších odborných škol ve školských výchovných a ubytovacích zařízeních (domov mládeže, internát),

II. Žalobní legitimace

Někteří navrhovatelé jsou rodiči dětí, jejichž osobní údaje, i to do jaké školy chodí, jsou uvedeny výše a zároveň v plných mocích. Tento návrh podávají jak jako zákonní zástupci dětí, neboť jim bylo napadeným usnesením porušeno jejich ústavně zaručené právo na vzdělání, tak sami za sebe neboť, tím že musí děti vzdělávat sami bez pomoci školy, bylo narušeno právo na jejich soukromý život. Další z navrhovatelů jsou studenty středních a vysokých škol, kteří podávají návrh, protože napadeným usnesením porušeno jejich ústavně zaručené právo na vzdělání.

III. Překročení pravomoci vlády ČR

Vláda ČR se při tomto usnesení odvolává na § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen krizový zákon). Ve zmíněných paragrafech ani jinde v krizovém zákoně však není uvedeno výslovné zmocnění vlády vydávat podobná opatření formou usnesení vlády, pouze v § 25 písm. c) je jako na jediném místě v krizovém zákoně zmíněno usnesení vlády, avšak toto ustanovení se týká rezervy finančních prostředků na řešení krizových situací, proto ho nelze na tuto věc použít.

Podle ústavního práva není usnesení vlády podle čl. 76 ústavy ČR právní předpis, ale je to interní předpis, který je závazný pro všechny orgány veřejné moci, ovšem není závazný pro občany. Jedná se o dokument, kterým vláda ČR rozhoduje na základě zákonů a v jejich mezích o zásadních otázkách celostátního významu, pokud rozhodování o nich nepřísluší ministerstvům, jiným ústředním orgánům státní správy, nebo jimi řízeným orgánům. K přijetí usnesení je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny jejích členů. Usnesení vlády zavazují všechny členy vlády, ministerstva, jiné ústřední orgány státní správy, ostatní správní úřady a další subjekty, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

To je zásadní rozdíl mezi nařízením vlády podle článku 78 ústavy a usnesením vlády podle článku 76 ústavy. Podobné opatření je podle ústavního pořádku možné pouze nařízením vlády, které však může být vydáno jen k provedení zákona a v jeho mezích, případně opatřením obecné povahy, nikoliv usnesením vlády. Navrhovatelka proto považuje napadené usnesení za nulitní, neboť mu chybí zákonný podklad i vymahatelnost vůči občanům. Takovýmto aktem, který není ani právní předpis, ani správní rozhodnutí nebo opatření obecné povahy, nelze upřít dětem právo na vzdělání. Navíc navrhovatelka upozorňuje, že ne všechny školy v České republice jsou zřizovány státem, existují i školy soukromé, kterým rovněž nelze ukládat žádnou povinnost usnesením vlády.

Zákon č. 94/2021 o mimořádných opatřeních stanoví v § 3 odst. 5, že usnesení, kterým vláda vyslovila souhlas s mimořádným opatřením podle § 2, vláda neprodleně zveřejní na svých internetových stránkách a v hromadném informačním prostředku. Stejným způsobem vláda neprodleně zveřejní i informaci o tom, že nevyslovila souhlas s mimořádným opatřením nařízením podle odstavce 4. Tedy podle tohoto zákona vláda pouze schvaluje usnesením mimořádná opatření vydaná jiným orgánem, ale nemůže jím sama omezovat práva občanů. Navíc zákon o mimořádných opatřeních umožňuje podle § 2 odst. 2 f) omezit provoz pouze vysokých škol, nikoliv tedy středních, základních a mateřských škol a kromě toho, tento zákon vstoupil v účinnost až po vydání napadeného usnesení vlády, proto jej na toto usnesení nelze vůbec použít.

Proto tento právní akt je i bez ohledu na samotnou protiústavnost svého obsahu- upření práva na vzdělání dětem a studentům vysokých škol- nicotný pro překročení kompetencí vlády.

IV. Příslušnost Městského soudu v Praze

Vzhledem k tomu, že usnesení vlády není právním předpisem, neexistuje proti němu zákonem stanovený postup, jak jej napadnout u soudu, pro rozpor se zákonem a s ústavou, tak jako jiné právní akty. Za normálních okolností toho není potřeba, protože z interních předpisů nevyplývají občanům

práva a povinnosti, a proto nepřichází v úvahu jejich přezkum ve správním soudnictví. Avšak tímto usnesením byla protiústavně omezena práva občanů, proto takovýto opravný prostředek musí existovat, vzhledem k tomu že podle Ústavy ČR, článků 4 a 90 a Listiny základních práv a svobod (dále jen LZPS), článku 36 není možné, aby žádné usnesení orgánů státní moci, pokud se nejedná o zákon nebylo přezkoumatelné soudem.

I když v právních předpisech není stanovena možnost podat žalobu proti usnesení vlády, jako zákonné zmocnění k této žalobě zcela dostačuje čl. 36 odst. 2 LZPS: „*Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.*“ Tedy pokud zákon výslovně nevylučuje podání žaloby proti usnesení vlády a žádný takový zákon neexistuje, pak každý občan, který tvrdí že byl na svých právech zkrácen usnesením vlády, má právo se obrátit na soud.

Vzhledem k tomu, že se jedná o správní akt, věc nepochybně patří do působnosti správních soudů, a vzhledem k tomu, že se jedná o akt s celostátní působností, je podle právního názoru navrhovatelů, příslušný Nejvyšší správní soud v první instanci. Vzhledem k tomu, že však Nejvyšší správní soud rozhodl ve velmi podobné kauze (žaloba proti povinnosti nosit respirátory) že je nepříslušný, a že má vě věci rozhodovat Městský soud v Praze, navrhovatelé z opatrnosti podávají také návrh k Městskému soudu v Praze a také ústavní stížnost stejného znění, pro případ že by správní soudy došly k závěru, že nemají pravomoc k posouzení usnesení vlády, neboť v takovém případě by občanům zbýval jediný opravný prostředek, a to ústavní stížnost.

V. porušení ústavně zaručených práv

Podle článku 33 listiny základních práv a svobod:

- (1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.
- (2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.
- (3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.
- (4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.

Navrhovatelé připomínají, že na rozdíl od jiných práv, stanovených v jiných člancích, které lze omezit zákonem, například články 8,9, 11-14, 17, 19 a 20, tato základní lidská práva je možno omezit, pokud zákonodárce dojde k názoru, že to vyžaduje veřejný zájem. Naproti tomu článek 33, věta první, tedy že každý má právo na vzdělání je neomezené a neomezitelné, pouze právo studovat na vysoké škole je podle čl. 33 odst. 2 omezeno podle možností společnosti, tedy především finančních možností a zejména logicky schopnostmi občana. To však neplatí u předškolního, základního a středního vzdělání, na které má právo každý.

Vzhledem k tomu, že Listina základních práv a svobod nepřipouští právo na vzdělání omezit, je jakékoliv omezení protiústavní.

Rovněž v případě Vysokých škol je toto omezení protiústavní, neboť právo studentů studovat nebylo omezeno ani podle jejich schopností, ani podle možností společnosti, neboť zavření vysokých škol nebylo způsobeno možnostmi společnosti, tedy třeba že by si stát nemohl dovolit vysoké školy financovat, nebo že by potřeboval studenty dočasně nasadit jako pracovní síly- k tomu dochází jen ve výjimečných případech u studentů vyšších ročníků lékařských fakult, většina studentů je doma a nic nedělá, kvůli jiným vládním opatřením ani nemohou sehnat dočasnou práci nebo brigádu.

Odůvodnění zavření škol protiepidemickými opatřeními je tedy v rozporu s ústavním pořádkem.

Stejně tak je zavření škol v rozporu i s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) příloha 1, čl. 2. stanoví, že: *“Nikomu nesmí být odepřeno právo na vzdělání. Při výkonu jakýchkoli funkcí v oblasti výchovy a výuky, které stát vykonává, bude respektovat právo rodičů zajišťovat tuto výchovu a vzdělání ve shodě s jejich vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením“.*

Stejně tak je usnesení vlády v rozporu s Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech zveřejněným ve sbírce zákonů pod č. 120/1976 Sb.

Čl. 13.

1. *Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého na vzdělání. Souhlasí, že vzdělání bude směřovat k plnému rozvoji lidské osobnosti a smyslu pro její důstojnost a posílení úcty k lidským právům a základním svobodám. Souhlasí, že vzdělání má umožnit všem osobám účinnou účast ve svobodné společnosti, napomáhat k vzájemnému porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi všemi národy a všemi rasovými, etnickými a náboženskými skupinami, jakož i k rozvoji činnosti Organizace spojených národů pro zachování míru.*

2. *Státy, smluvní strany Paktu, uznávají, že se zřetelem na dosažení plného uskutečnění tohoto práva:*

- a) základní vzdělání bude povinné a **svobodně přístupné pro všechny**;*
- b) středoškolské vzdělání ve svých různých formách, zahrnujíc v to technické a odborné středoškolské vzdělání, **bude všeobecně umožněno a zpřístupněno pro všechny** všemi vhodnými prostředky a zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělání;*
- c) vyšší vzdělání bude rovněž zpřístupněno pro všechny, a to podle schopností všemi vhodnými prostředky a zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělání;*
- d) elementární vzdělání osob, které nezískaly nebo nedokončily základní vzdělání, bude pokud možno povzbuzováno nebo zintenzivněno;*
- e) bude na všech stupních aktivně usilováno o rozvoj školského systému, bude zaveden přiměřený systém stipendií a soustavně budou zlepšovány materiální podmínky vyučujících.*

3. *Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují respektovat svobodu rodičů, případně poručníků, zvolit pro jejich děti jiné školy než ty, které byly zřízeny veřejnými orgány, které odpovídají takové minimální úrovni vzdělání, jaká je stanovena nebo schválena státem, a zajišťovat náboženskou a morální výchovu jejich dětí ve shodě s jejich vlastním přesvědčením.*

4. *Žádná z částí tohoto článku nemá být vykládána jako vměšování do svobody jednotlivců a organizací zřizovat a řídit výchovné instituce, vždy však za podmínek zachování zásad stanovených v odst. 1 tohoto článku a požadavků, že vzdělání poskytované v takových institucích má odpovídat minimální úrovni stanovené státem.*

VI. Zásah do práv dětí

Usnesením vlády bylo porušeno právo dětí navrhovatelů, i všech ostatních dětí v České republice, na vzdělání. Jedná se o důležitý zásah do jejich práv, který může mít vážné následky pro celý jejich budoucí život, a to zejména z následujících důvodů:

- Distanční výuka nemůže nahradit školní výuku, neboť osobní přítomnost učitele je při výuce nezbytná. Pokud by tomu tak nebylo, nebyli by školy a učitelé vůbec potřeba. Staletí trvající zkušenosti z celého světa však dokazují, že školy a učitelé jsou pro vzdělání dětí nutné. Naučit se vše potřebné samostudiem dokážou jen výjimečně nadaní jedinci, nikoliv běžná populace. Dálkové studium je možné na některých středních a vysokých školách, ale na základních školách možné prakticky není. Navíc je nutno rozlišovat mezi dálkovým, případně kombinovaným studiem, které je využíváno zejména těmi, kdo si chtějí doplnit vzdělání při běžném životě a distančním studium, které zažívají žáci a studenti již skoro rok. Distanční studium podle názoru některých učitelů je paskvil, a je pro vzdělávání zvláště menších dětí spíš nepřínosné.

U mateřských škol nejde ani tak o učení, ale o hlídání malých dětí, které nemohou být bez dozoru, avšak poslední ročník školky je přípravou na základní školu, proto i tam nelze vzdělávací aspekt pominout. Především však uzavření školek, stejně tak jako uzavření prvního stupně základních škol způsobilo velké problémy rodičům. I když navrhovatelé svým dětem s učením pomáhají, navrhovatelé nejsou učitelé a stejně jako většina rodičů v České republice nemají dostatečné znalosti v jednotlivých předmětech jako například v matematice, fyzice, biologii, zeměpisu a dějepisu, aby mohli plně nahradit učitele, který je specializovaný na tento obor. Vzdělání dětí je tedy omezené, a protože stav, kdy je omezena výuka ve školách trvá k dnešnímu dni již zhruba rok, toto zpoždění ve výuce se prakticky nedá dohnat a děti budou trpět nedostatkem základního vzdělání po celý život.

- Omezením školní výuky došlo také k omezení volnočasových aktivit a zejména sportu, což znamená že děti, včetně dětí navrhovatelky mají málo pohybu a tloustnou, což se rovněž může negativně projevit v jejich dalším životě, protože sklony k obezitě získané v dětství se zpravidla táhnou po celý život. Kromě sklonu k obezitě pak hrozí zhoršení zraku v důsledku nadměrného sledování počítače.

- Distančním vzděláváním prostřednictvím internetu dochází k nadměrné závislosti dětí na výpočetní technice. Navrhovatelé si uvědomují, jak je pro mladé lidi důležitá výpočetní technika, a vždy se snažili, aby jejich potomci uměli s počítači pracovat, zároveň ale chtěli, aby na nich nebyly závislí, aby

před počítačem netrávili celý den, nekazili si tím oči, aby uměli psát také rukou, a aby trávili část dne venku místo sezení u počítače, avšak nyní sedí celý den za počítačem již po celý rok a stávají se na počítačích závislími a již zapomínají na normální život se svými vrstevníky, ale znají jen virtuální realitu internetu. I to může být negativní pro jejich další vývoj.

- Hygienická nařízení, údajně zaměřená na ochranu zdraví, jsou kontraproduktivní, protože popírají samu podstatu stávající existence lidstva. Člověk je tvor společenský, žijící od pradávna ve větších, či menších komunitách, a to přesně reprezentují rodina, třídní kolektiv či zájmový kroužek, nebo sportovní oddíl. Bereme-li toto vše dětem, pokřívujeme jejich přirozený vývoj a riskujeme, že z nich vyrostou "nesocializovaní jedinci", neschopní pracovat v kolektivu. Takže pokud je jedinou formou jejich realizace několikahodinové koukání do monitoru počítače, je to pro vývoj dětí velmi špatně.

- Psychický vývoj dětí je rovněž ohrožen, protože děti potřebují ke svému přirozenému vývoji se stýkat s jinými dětmi a obecně s cizími lidmi, nikoliv jen se svými rodiči. To že jsou děti doma ohrožuje jejich samostatnost a mohou mít v budoucnu problémy při jednání s jinými lidmi, navíc to že nemusí každý den ráno vstávat a chodit do školy může vést k tomu, že v budoucnu si nevytvoří dobré pracovní návyky, protože chození do školy je sociálně též příprava k chození do práce.

- Distanční výuka nařízená vládou tedy má velmi negativní následky pro další vývoj dětí, pro jejich vzdělání, pro jejich zdravotní stav, pro jejich psychický stav, pro jejich sociální interakce v dětském kolektivu a mnoho dalšího. Tyto následky zatím nejsou prozkoumané a jejich výzkum z hlediska pedagogického, zdravotního, psychologického, sociologického a podobně potrvá řadu let. Není však přípustné, aby se zhruba půl druhého milionu českých dětí stalo „pokusnými králíky“ v nesmyslných sociálních experimentech prováděných vládou České republiky.

- Možný vznik závislosti a návyk na nezdravý životní styl. Pokud má dítě ve věku 6-9 let trávit více než 3 hodiny denně u počítače, vytváří to nezdravý sociální návyk a závislost. Dítě v tomto věku získává zcela základní odklon od zdravých návyků: sport; pohyb; sociální rozvoj a vzdělávání se v kolektivu odborníků k digitální formě reality kterou přijímá za vlastní a správnou. Tímto je zcela deformována dětská psychika; osobnostní profil; základní odklon od zdravých návyků k zcela deformovanému rozvoji psychických poruch. Hrozí proto ohrožení rozvoje mozku, vytvoření základu pro rozvoj psychických poruch, nenávratné změny v rozvoji osobnosti dítěte, porucha osobnosti a celkového vývoje dítěte, poškození očí, destrukce sociálních kontaktů, osobnosti dítěte, pohybových návyků a dalšího rozvoje dítěte obecně. Ne nadarmo byla ještě před rokem školní docházka povinná a rodiče, kteří do školy děti neposílali, byli sankcionováni podle právních předpisů, neboť hrozilo ohrožení výchovy a vývoje dětí. Nyní vláda de facto zrušila školní docházku pro všechny děti, a dopustila se tak ohrožení výchovy a vývoje celé mladé generace.

Kromě toho navrhovatelé, kteří jsou rodiči menších dětí, tím že se několik hodin denně musí učit s dětmi, nezvládají dopoledne dělat jinou práci. A pokud výjimečně neseženou někoho, aby jim děti pohlídal, nemohou dopoledne pracovat.

To je obzvláště velký problém pro matky samoživitelky, kterých je mezi navrhovateli několik, neboť jejich finanční situace se vážně zhoršila. Tyto navrhovatelky tedy trpí nedostatkem peněz a stejně tak i nedostatkem volného času, kdy se musí věnovat dětem od rána do večera. Pro tyto navrhovatelky je výchova jejich dětí na prvním místě, avšak přesto by raději pracovaly a věnovaly se i jiným činnostem než výchově dětí. Členové soudního senátu, vzhledem k tomu že se pravděpodobně bude jednat o muže středního věku, dokážou jen stěží pochopit situaci a každodenní život rozvedené matky malých dětí, ale navrhovatelky si je dovoluje požádat, aby se o to alespoň pokusili. Uzavření škol znemožnilo navrhovatelkám, stejně jako stovkám tisíc dalších matek v České republice vést již rok normální život. I to je porušení základních lidských práv.

Výše uvedená tvrzení nejsou jen osobní názory a pocity navrhovatelů, ale opírají se také o mnoho různých článků a odborných studií.

Například:

- článek: [Psychické obtíže u dětí letos vzrostly o 30 procent. Na vině je i distanční výuka](https://cnn.iprima.cz/psychicke-obtize-u-deti-letos-vzrostly-o-30-procent-na-vine-je-i-distancni-vyuka) : (zdroj: <https://cnn.iprima.cz/psychicke-obtize-u-deti-letos-vzrostly-o-30-procent-na-vine-je-i-distancni-vyuka-15052> , příloha 8)

- [Rozhovor s renomovanou psycholožkou o problémech dětí spojených s distanční výukou: PhDr. Galina Jarolímková](#): "Jako velmi důležitý faktor toho, jak vše zvládnout v co největší pohodě, vidím možnost a možná i nutnost zůstat v kontaktu se svými spolužáky, kamarády. A to jak pomocí sociálních sítí, tak určitě i v omezeném přímém sociálním kontaktu. Pokud budou i nadále pokračovat pouze v distanční výuce a budou dále izolovaní od svých kamarádů a spolužáků, obávám se, že následky mohou být hluboké a na jejich nápravě se bude muset pracovat dlouho a intenzivně"

(zdroj: <https://cnn.iprima.cz/psycholozka-pripravme-se-na-prudky-narust-psychicky-poruch-u-starsich-zaku-17096> , příloha 9)

Dopady uzavření škol kvůli pandemii koronaviru: logický model

"Po uzavření škol děti ztrácí přístup k prostředí, které je bezpečné a pečující. Namísto toho zůstávají v domácích podmínkách, kterou jsou primárně odvozeny od možností svých rodičů. Tyto podmínky nemusí být vyhovující, přičemž se takto zvyšuje riziko zhoršení vývoje dítěte. Rodiče v závislosti na věku musí zajistit stravování, stejně jako režim a náplň dne (často i tu vzdělávací viz dále) pro své ratolesti. Duševní pohoda dětí může být negativně ovlivněna izolací, ačkoliv děti jsou dnes velmi zvyklé komunikovat elektronicky, takže úplné osamocení nehrozí. Naopak absence bezpečného školního prostředí pro socializaci znamená nekontrolovaný prostor pro kyberšikanu a spojené pocity úzkosti. Přirozeně největším dopadem je výuka, o níž žáci přijdou, a celková redukce vzdělávání daná povahou distančního vzdělávání. Pokud je zvoleno online prostředí jako hlavní pro pokračování vzdělávání na dálku, děti jsou odkázány čistě na vybavení a podmínky svého domácího

prostředí. To významně zvyšuje nerovnosti v přístupu ke vzdělávání. Zatímco škola dětem v útlém věku dává autonomii postupně, při distanční formě vzdělávání ji bývá od dětí vyžadováno více, než je z vývojového pohledu vhodné. (zdroj: příloha 10, https://www.eduin.cz/wp-content/uploads/2020/08/Dopady_uzavreni skol_pandemie_koronaviru.pdf)

VII. bezprecedentnost opatření

Navrhovatelé připomínají, že zavření škol, které s přestávkami trvá rok nemá obdoby v českých dějinách ani v cizině. Vysoké školy byly na území české republiky zavřeny jedinkrát, a to za protektorátu v letech 1939-1945. Základní a střední školy nebyly zavřené dokonce ani v době světových válek. Školy nebyly zavřené na tako dlouhou dobu nikdy v dějinách českých zemí po několik století, od doby co existuje povinná školní docházka, přitom v minulosti docházelo v českých zemích k mnohem závažnějším krizím a epidemiím než dnes, ale vždy se to obešlo bez dlouhodobého zavření škol.

Rovněž nikde v cizině nebyly školy z důvodu epidemie koronaviru zavřeny na takto dlouhou dobu. Vlády cizích států sahaly k těmto opatřením, jako je zavření škol jen v nejkritičtějších chvílích epidemie a jen na krátkou dobu, a to z jednoduchého důvodu, děti téměř nikdy ne onemocní koronavirem a pokud ano, má nemoc lehký průběh. Nebylo ani nijak prokázáno, že by děti šířily koronavirus mezi zbytek populace. Školy nejsou ohnisky šíření epidemie koronaviru a proto vládní usnesení postrádá smysl.

O rekordně dlouhé distanční výuce v rámci Evropské unie mluví údaje UNESCO. Z nich vyplývá i další české specifikum – vyčleňování 1. a 2. třídy z prvního stupně. Většina států otevřela pro prezenční výuku celý první stupeň, s odstupem týdne či dvou pak obvykle i druhý stupeň. Situace, kdy prvňáci a druháci chodili do školy, zatímco třetíáci jsou na distanční výuce, je v rámci EU ojedinělá.

Celá řada států se také řídí podle epidemické situace v jednotlivých regionech. Například Itálie, kde již koronaviru podlehl přes 94 tisíc lidí, zvolila na podzim prezenční výuku pro první stupeň a distanční výuku pro 7. a vyšší ročníky – to ale pouze v případě, kdy daný region spadá do tzv. červené zóny. V Německu pak o otevření či uzavření škol rozhodují jednotlivé spolkové státy, další země, jako je Chorvatsko či Finsko, nechávají rozhodnutí na zřizovatelích škol, další země zavírají školy až v případě vyskytnutí se nákazy (Španělsko, Francie). Výsledkem dlouhého uzavření škol bylo na jaře i deset tisíc žáků základních škol, kteří se ocitli zcela mimo vzdělávací systém. (Zdroj: článek České děti jsou doma nejdéle z celé Evropy, <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/distanzni-vyuka-a-plosna-opatreni-ceske-deti-byly-doma-nejdele-143078>, příloha 11)

VIII. Nedostatek odůvodnění

Napadené usnesení vlády není vůbec odůvodněno.

Je nepochybné, že v demokratickém právním státě, kterým by měla být podle ústavy i Česká republika, musí být každý správní akt odůvodněn. Vydávání rozhodnutí bez odůvodnění znamená ohrožení právní jistoty a libovůli správních orgánů. Nikdy v dějinách české republiky a Československa nebylo obvyklé, aby správní orgány vydávaly rozhodnutí bez odůvodnění. Jak u soudních rozsudků tak u správních rozhodnutí je často nedostatečné a nepřesvědčivé odůvodnění důvodem k jejich zrušení nadřízeným soudem či správním orgánem. Je tedy absurdní, aby sama vláda jako nejvyšší správní orgán vydávala správní akty bez odůvodnění.

V řadě případů stanoví povinnost odůvodnit správní akt i přímo zákon. K této problematice je nejbližší zákon č. 94/2021 Sb. o mimořádných opatřeních, který v §3 odst. 2. stanoví, že: V odůvodnění mimořádného opatření podle § 2 se zohlední aktuální analýza epidemiologické situace onemocnění COVID-19 a konkrétní míra rizika spojeného s vymezenými činnostmi, oblastmi či jinými charakteristikami a přiměřenost zásahu do práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob. I když tento zákon vstoupil v účinnost až později, krátce po vydání napadeného usnesení vlády a tak se na toto usnesení přímo nevztahuje, ale lze jej použít jako analogii. Proto je absence odůvodnění jedním z důvodů protiprávnosti napadeného usnesení vlády.

Navrhovatelé naproti tomu uvádějí odborné studie, podle kterých ne napadené usnesení zbytečné a příliš nepomáhá v boji proti epidemii.

- Covid-19 u dětí a role školských zařízení v přenosu onemocnění – první aktualizace, ECDC Informace Evropského centra pro kontrolu a prevenci nemocí:

„Existuje obecná shoda, že rozhodnutí zavřít školy, aby bylo možné kontrolovat pandemii covid-19, by mělo být použito jako poslední možnost. Negativní vliv na tělesné a duševní zdraví dětí a výchovný dopad na děti, stejně jako ekonomický dopad na společnost v širším smyslu, by pravděpodobně převažoval nad přínosy proaktivního zavírání škol.“

"Děti všech věkových skupin jsou vnímavé a mohou přenášet virus SARS-CoV-2. Zdá se ale, že mladší děti jsou méně vnímavé k infekci, a pokud jsou infikovány, infekci přenášejí méně často v porovnání se staršími dětmi a dospělými." (zdroj: <http://www.szu.cz/tema/prevence/covid-19-u-deti-a-role-skolskych-zarizeni-v-prenosu> , příloha 1)

Dále navrhovatelé dokládají pro dokreslení skutkového stavu několik výzkumů z ciziny. Navrhovatelé tyto výzkumy nepřekládali do češtiny, neboť nejsou pro rozhodnutí soudu příliš důležité a slouží jen jako podpora obecně známých skutečností.

- SARS-CoV-2 infekce v mateřských školách a domácnostech na začátku druhé vlny v Berlíně.

V metropolitní oblasti Berlína bylo náhodně vybráno 12 mateřských škol a bylo zkoumáno celkem 720 účastníků (155 předškolních dětí, 78 zaměstnanců, 487 členů domácnosti). Účastníci byli krátce

vyšetření a dotazování a byly hodnoceny infekce SARS-CoV-2 a protilátky anti-SARS-Cov-2 IgG. Studie uvádí, že příznaky, podobné nachlazení, byly přítomny u 24,2 % dětí a 28,9 % zaměstnanců. U 701 jedinců testovaných pomocí PCR však nebyla detekována žádná infekce SARS-CoV-2 a pouze jeden pracovník péče o děti vykazoval séroaktivitu IgG (0,15%; 1/672). Závěr: Na pozadí zvýšené pandemické aktivity v komunitě tato průřezová studie nenaznačuje, že by mateřské školy byly tichými přenosovými ohnisky. (zdroj v anglickém jazyce: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.12.08.20245910v1> příloha 2)

- Výskyt druhotného přenosu infekce SARS-CoV-2 ve školách.: Při sledování více než 90000 žáků a zaměstnanců 9 škol v Severní Karolině (USA) byl zaznamenán extrémně nízký počet přenosů infekce ve školách. (zdroj v anglickém jazyce: <https://pediatrics.aappublications.org/content/early/2021/01/06/peds.2020-048090> , příloha 3)

- Infekce SARS-CoV-2 v italských školách: předběžná zjištění po jednom měsíci otevření škol během druhé vlny pandemie. Autoři studie dokládají nízký výskyt infekce ve školách, celkem 1212 z 65104 (1,8%) ze zapojených škol. Národní školy hlásily pouze 1 případ infekce SARS-CoV-2 ve více než 90% případů, a pouze na jedné střední škole bylo popsáno ohnisko více než 10 případů. Detekce jedné nebo více infekcí SARS-CoV-2 vedla k uzavření 192 (14,2%) celých škol, častěji mateřských škol / mateřských škol (P <0,0005). (zdroj v anglickém jazyce <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.10.10.20210328v1> , příloha 4)

- Minimální riziko přenosu SARS-CoV-2 v základních školách v Norsku od srpna do listopadu 2020: Studie prokázala, že u školních dětí do 13 let je minimální šíření infekce. Navíc tato studie odstranila nedostatky dříve publikovaných prací, které nezahrnovaly asymptomatické případy a nevyšetřovaly všechny kontakty. (Zdroj v anglickém jazyce: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2020.26.1.2002011> příloha 5)

- Článek: Ve Francii zůstaly otevřené školy i během pandemie. A funguje to! https://zpravy.tiscali.cz/ve-francii-zustaly-otevrene-skoly-i-behem-pandemie-a-funguje-to-504885?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=denni-tisk , příloha 6)

Největší význam pro toto řízení má studie vpracovaná českými vědci k problematice českých škol, a navrhovatelé si dovoluují požádat členy senátu, aby se s touto studií seznámili podrobněji.

Středočeský kraj inicioval vznik detailní studie vývoje nákazy SARS-CoV-2 u předškolních a školních dětí. Výsledky svědčí o tom, že uzavření škol má na šíření viru v populaci zanedbatelný vliv. K jejich

nakažení nedochází primárně ve školách, ale v domácnosti z kontaktu s dospělými. Školy v žádném případě nelze považovat za „ohniska šíření nákazy“. Z výzkumu vyplývá, že školy jsou pro děti bezpečným prostředím a současná vládní opatření jsou pro žáky spíše rizikem, a to nejen z hlediska šíření viru.

Výsledky studie jsou jednoznačné: Školy jsou bezpečné -. Současná opatření vůči školám nemají žádný vliv na zabránění šíření viru v populaci. Zplošťování křivky restrikcemi je odůvodnitelné v rizikové populaci, avšak v dětské populaci se spíše potýkáme s negativními dopady na zdraví a výchovu dětí po dobu 2 po sobě jdoucích školních let a následky jsou dalekosáhlé.

Výzkum prokázal, že uzavření škol nezpomalilo šíření viru SARS-CoV-2 v populaci, ale právě naopak při jejich uzavření došlo k nárůstu prevalence infekce v dětské populaci. Děti tak jsou paradoxně vystaveny vyššímu riziku nákazy v domácím prostředí, kdy byly v blízkém každodenním kontaktu s nakaženými členy domácnosti. Škola představuje bezpečné prostředí nabízející řád a hygienická opatření.

Ze studie vyplývá jednoznačné doporučení opětovně otevřít školní zařízení a zpřístupnit systémové vzdělávání. Jako kritické v úspěšnosti vnímáme přenesení zodpovědnosti za symptomatické dětské pacienty do rukou rodičů, ředitelů škol a učitelů. Pokud děti prokazují nejčastější příznaky nákazy SARS-CoV-2, kterými je nejčastěji rýma, méně často bolest hlavy, teplota, kašel, bolesti kloubů a ojedinele zvracení a vyrážka, děti nejsou vpuštěny do kolektivu a zůstávají v domácí péči.

Obava z rychlejšího šíření viru po znovuotevření škol není opodstatněná. Studie vychází rovněž ze zkušeností z okolních států a dalších výzkumných studií, které ukazují na dočasné zhoršení šíření viru pouze v řádu jednotek procent. Studie jednoznačně ukazuje na výrazně nižší počet jednotek viru v dětském organismu ve srovnání s množstvím viru u dospělého jedince. Nakažlivost dětí je tak o desítky procent nižší v kontaktu s ostatními jedinci než v případě nakaženého dospělého jedince. Přenos viru je tedy značně pomalejší, pokud k němu vůbec dojde.

https://www.kr-stredocesky.cz/web/urad/home/-/blogs/zavreni-skol-sireni-epidemie-nebrani-studie-dosla-k-jasnym-zaverum-?jsessionid=92A8BA08A8A32B55E78152A578CF9AFB.liferay_s1?_33_redirect=https%3A%2F%2Fwww.kr-stredocesky.cz%2Fweb%2Furad%2Fhome%3Bjsessionid%3D92A8BA08A8A32B55E78152A578CF9AFB.liferay_s1%3Fp_p_id%3D33%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-4%26p_p_col_count%3D1&fbclid=IwAR0s9Z1Ll7QyPt6_ZODtGTRSt44817CyZmMew85SrfMqJiHPuYyC-ahpHA

(celá studie:

https://genespector.com/documents/Vyvoj_epidemie_SARS-CoV-2_u_deti_v_populaci_CR.pdf,
příloha 7)

X.

Na základě výše uvedených skutečností, navrhuji navrhovatelé, aby soud vydal následující rozhodnutí:

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ZE DNE 26. 2. 2021 Č. 200, O PŘIJETÍ KRIZOVÉHO OPATŘENÍ, ZVEŘEJNĚNÉHO VE SBÍRCE ZÁKONŮ POD Č. 100/2021 Sb., VE ZNĚNÍ USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ZE DNE 18. 3. 2021 č. 300, ZVEŘEJNĚNÉHO POD Č. 135/2021 Sb., VE ZNĚNÍ USNESENÍ VLÁDY Č. 315 ZE DNE 26. 3. 2021, ZVEŘEJNĚNÉHO POD Č. 147/2021 Sb. SE RUŠÍ PRO ROZPOR SE ZÁKONY, MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI A ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM

V Praze dne 6. dubna 2021

Navrhovatelé
v.z. JUDr. Norbert Naxera